

BIBLIA

Az októberi elmélkedéseket Sulyok Gábor (Budapest), a novemberieket a székesfehérvári HB közösség tagjai készítették (sorrendben Fekete Tibor és Zsuzsa, Bognárné Süveges Kinga, Papp Zoltán és Pappné Márta, Cseh András és Magyar Laura).

Október 4. – Évközi 27. vasárnap – Mk 10,2-16 – Miért házasodjunk?

Szabad-e elbocsátani egy asszonyt? – hangzik a kérdés. Az igazi kérdés azonban más: Érdemes-e komolyan venni a házasságot? Jó üzlet-e, hogy feladjam magam egy másik emberért, egy nőért? Jézus pontosan érti a kérdés súlyát, és pontosan tudja, hogy az igazi kérdés nem az, hogy szabad-e elválni, hanem hogy érdemes-e házasságot kötni, megéri-e feladni önmagunkat, és kiszakítani magunkat az első, szülői szeretetből, és annak magunk köré tekert egoizmusából? Ha erre képtelenek vagyunk, akkor hogyan akarunk egy második, önfelejtő apa-anya szeretetmiliót teremteni. Házasságról csak ott lehet beszélni, ahol két ember mindent, még önmagát is kockára teszi azért, hogy életük legyen, és életükből élet szülessen. Az apokrif Tamás-evangélium szerint: „Ha a kettőt eggyé teszitek, a belsőt olyanná, mint a külső, a külsőt olyanná, mint a belső, ha a férfi eggyé tud lenni a nővel, és nő a férfivel, akkor mentek be mennyek országába” (22), vagyis akkor lesz házasság, valódi közös élet, az isteni szeretet élete.

Jézus szándékosan száll szembe korának vallási szemléletével, amely szembeállítja a férfit és a nőt, a férjet és a feleséget, megadva minden jogot és kibúvót a férfinak, miközben megtagadja ugyanezt a nőtől. A mózesi törvény a férfinak jogot ad a nő rovására az elbocsátásra, a nőnek nem. A nőnek megalázóan kell bizonyítania, hogy méltó a férfihez, a férfinak semmit sem kell bizonyítania, legfeljebb, hogy joga, igaza csak neki lehet (5Móz 22,13-21; 24,1-4).

Jézus nem hajlandó játékszerré tenni a házasságot, hanem Mózes tudatosan mellőzve a teremtés szentségére hivatkozik, amely egyértelművé teszi, hogy csak egyenrangúak kötelezhetik el magukat a házasságban. A férfi és nő egymásnak való emberré teremtésének isteni ereje élteti és táplálja a házasságnak nevezett szeretetközösséget. A törvény elégtelenségével nem szándékozik elővételezni az úgynevezett szentségi házasságot, hiszen a házasság, a férfi és nő kapcsolata, a teremtésből fakadóan ön-

magában szent, így nincs szükség arra, hogy még egyszer szentté tegyék.

A házasságot nem lehet szabályoknak, igényeknek megfeleltetni, mert rá is érvényes, hogy vagy egészen, vagy sehogy! A házasság kockázat nélkül olyan, mint az élet levegő nélkül. Ha a kapcsolatot szabályok közé kényszerítik, amelyek megszabják a *meddiget*, akkor másról szól, mint amiről Jézus beszélt, mint amit Jézus házasoknak és magányosoknak előélt, hiszen annak lényege éppen az, hogy soha nem mondja, hogy „azt már nem”!

Érdemes összevetni ezt a Mátéféle megfogalmazással, amely mindenféle házasság felelősségét veti fel, amikor arról beszél, hogy vannak olyanok, akik *alkalmatlanok* a házasságra, mert *mások tették* őket alkalmatlanokká (Mt 19,12)! A házasság célja és értelme, hogy olyan szeretetet teremtsen, amely alkalmas a szeretet válogatás nélküli vállalására és továbbteremtésére.

Október 11. – Évközi 28. vasárnap – Mk 10,17-30 – Teljes elköteleződés

Az üdvösség nem készruha, amihez megfelelő ellenérték kell csupán, és akkor egyszerűen az ölnkbe hull. Első olvasásra aranyos kis történet állhatna előttünk egy aranyos fiatalemberrel és egy aranyos tanítóval. Jézus azonban megváltoztatja a történetet. A megnyerő térdre borulást és a tanítóvá, rabbivá előléptetést sem díjazza. Most is átlátja, hogy mi rejlik a kérdés hátterében.

Úgy érzem a szöveg fordulatából, hogy amennyire jóindulatúnak tűnik a jámbor kérdés, éppen annyira farizeusi. A kérdést másképpen fogalmazva: „Mi az, vagy mik azok, amiket ha megtesz az ember, az isteni szabóságban átve-

heti az üdvösséget, és több dolga nem lesz ezzel az üggyel? A törvények teljesítésével letudja az Isten ügyét.” Az evangélista azon megjegyzése mögött, hogy Jézus szeretettel nézett a fiatalemberre, savanyú mosolyt gyanítok, hiszen a kérdésfelvetés újabb bizonyossága a tipikus farizeusi magatartásnak, amely az isteni élet iránti elköteleződést határok közé akarja szorítani. Eddig az Isten ügye, onnan aztán az enyém.

A savanyú mosolyra utal Jézus válasza is: „Mindent jól tettél, csak éppen a lényeg hiányzik.” Az Isten országát nem a mózesi vagy az egyházi törvények betartásával mérhető szakrális

teljesítmény teremti meg, hanem az a mértéktelen elkötelezettség, amely nem birtokolni akar, hanem odaadottnak lenni. Isten országának nincsen mérhetősége, eleget tevő teljesítménymértéke. Egyetlen módon közelíthető meg: Mindent, vagy semmit! Életünket át- meg átszövi a vágy, hogy bebiztosítsuk magunkat, itt a jelenben, és ezen túl, az eljövendőben is. Aki ezt a bebiztosított életet várja bármiert cserébe Istentől, az nagy valószínűséggel ott akar üzletet kötni, ahol a szeretet nagylelkűségének kellene lennie. Mit kell tennem ahhoz, hogy Istent kielégítsem, és az Isten is kielégítsen engem? Ez az üdvösség igazi kérdése!

Október 18. – Évközi 29. vasárnap – Mk 10,35-45 – Aki úr akar lenni, legyen szolga!

Mit kell tennünk, hogy a te isteni dicsőséged asztalánál elpharazgathassunk, jobbról meg balról? Szeretnénk megrendelni aranyelyheinket, szeretnénk megkapni részünket az isteni dicsőségéből! – akár így is feltehetnénk a Zebedeus-anya kérdését. A

két Zebedeus-fiú nem merte vállalni önmagát, Jézus szemébe nézni a kérdés közben, így az anyjukra osztották a feladatot. Jézus pontosan tudta és értette a követőiben feszülő diadalvágyat, hiszen ha ő a messiás, akkor mire vár, hiszen már minden készen

van, csak a dicsőség kelyhét kell kiürítenie és a koronát a fejére tennie.

Válaszában Jézus érdekes fordulattal él, és világossá teszi saját világképét. A dicsőség, a hatalom veszélyes fegyver, könnyű megszerezni,

csak egy aranyserleg kell hozzá, esetleg korona. Az uralkodás, a hatalmaskodás azonban nem az ő világa. Vélhetően utalni akart a Habakuk próféta mondatára, hogy a hatalom olyan, mint a serleg, amelybe mérget tettek: megrészegedik tőle az ember, és nem tudja, mit tesz (Hab 2,16).

Ahhoz, hogy valaki a Jézus szerinti uralkodás és hatalom részese legyen, újjá kell születnie, meg kell szabadulni mindattól, ami a jézusi élettől idegen, és a másik ember megálázását, uralom alá hajtását célozza. Olyan távol kell állni a mindennapok

úr-szolga világától, mint az életnek a haláltól. Aki nem akar kijózanodni a hatalom, az uralkodás mámorából, az hiába fürdik jézusi szólásokban, részeg marad és halott (vö. Sirák fia 34,30). Igaz, hogy teremtés könyve azzal kezdődik, hogy az ember feladatul adja az uralkodást, de csak az embereken kívüli, teremtett világra vonatkozóan (1Móz 1,26). Az a lépés, amely a másik ember eszközzé silányítását jelenti, Jézus számára maga a halál.

Ha valóban élni és Jézus életében osztozni akarunk, akkor aki első akar

lenni, legyen az utolsó, aki fenn akar lenni, legyen lenni, aki úr akar lenni, az legyen mindenkinek a szolgálja! Uralkodni csak az akar, aki hierarchiát akar építeni, aki rendelkezni akar mások életével, üdvösségével, vagyis akinek nincsen köze Jézushoz! Az egyik legjézusibb mondatlal fejeződik be a gondolatmenet: „Az emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő legyen mindenkinek a szolgálja.” Kemény beszéd ez. Ki hallgatja meg? Reménykedjünk, hogy van ilyen, és mi ilyenek akarunk lenni!!

Október 25. – Évközi 30. vasárnap – Mk 10,46-52 – Tömeg és egyén ütközése

Első olvasásra úgy tűnik, hogy Jézus csodájáról van szó itt, egyről a sok közül. Volt egy vak ember, Jézus rátette a kezét, az visszanyerte látását, hazament, és boldogan élt, amíg meg nem halt. Valójában sokkal többről szól a történet.

A Jeruzsálem felé tartó ájtatos tömeg szent énekeket énekel, várva, hogy végre kibújjon a szög a zsákból, és Jézus végre megnyilatkozzon. Jézus azonban makacsul hallgat. Ebbe az ünnepélyes zárandokmenetbe nem illeszkedik egy koldus, egy vak. Nem véletlen, hogy a tömeg el akarja hallgattatni, és ezért lehurrogják. Az apokrif Nikodémus-evangélium meg is fogalmazza a tömeg véleményét: Mit keres egy nyomorék, egy belpoklos az ünnepi menetben (6. rész)? Ne

kiabálj, ne zavarj szükségeiddel, bagatell nyomoroddal, ápolatlan, hajléktalan kinézetteddel, nem látod, hogy ájtatos, szent dologgal vagyunk elfoglalva?...

A jelenet tökéletesen mutatja a tömeg és az egyén ütközését. Nagy kérdés, hogy mikor kell és lehet egyénnek lenni, megőrizni saját véleményemet, szándékomat anélkül, hogy mások romjain keljek életre, és mikor, meddig kell vagy lehet beleolvadni a tömegbe, a közvéleménybe, a hivatalos elvárásokba anélkül, hogy elveszíteném önmagam.

A jézusi válasz itt is egyértelmű: „Vezessétek hozzám!” Csak az egyéniségen, saját személyiségemen keresztül juthatok el hozzá. A Jézushoz

tartozás sohasem jelentheti emberi valónk kiüresítését, megvetését. Jézus egész élete arról szólt, hogy fontosabb neki az egyedi ember, minden nyomorúságával és csököntségével, mint a tömegek moraja. Az egyház is akkor talál vissza a jézusi útra, ha megbecsüli az embert, a tévedhető embert, ha engedi szabadon gondolkodni, akarni és cselekedni. Az egyház gondolkozásmódja, de a mi gondolkozásmódunk sem lehet kollektív kényszerzubbony, amit ájtatosságokkal és szent jelszavakkal kenünk össze. A jézusi út mindig az egyénhez, a látzólag jelentéktelen szükséghez vezet. Te magad vagy a legfontosabb, úgy, ahogy vagy, és úgy, ami vagy. Légy önmagad, vállald ami vagy, akkor leszel valóban jézusi!

November 1. – Mindenszentek ünnepe – Mt 5,1-12 –

Út a boldogsághoz

Mindenki vágyakozik a boldogságra. Ha valakit megkérdezzük: „Boldog akarsz lenni, vagy boldogtalan?“, egész biztosan azt válaszolja: „Boldog!”

Mindenki boldog szeretne lenni, de úgy látszik, hogy nehéz megtalálni a boldogsághoz vezető utat. Jézus tanácsát világosan olvashatjuk a Szentírásban. Híres Hegyi beszéde azzal kezdődik, hogy nyolcféle embert boldognak hirdet. Jézus a nyolc boldogsággal saját életmódját írja le. Ő élt szegényként, ő sírt a sírókkal, ő volt szelíd és alázatos szívű, ő éhezett az Atya akaratának teljesítésére, az ő szíve volt átlátszóan tiszta, ő a békeség adója, őt üldözték és ölték meg az isteni igazságért. Jézus élte a nyolc boldogságot, és ezért tudta hirdetni is. Aki nem éli azt, annak voltaképpen nincs joga beszélni róla. Tiszta képmutatás, ha egy jólétben dúslakodó ember boldognak hirdeti a szegénye-

ket, azzal a hátsó gondolattal, hogy nyugton maradjanak, és türelmesen viseljék nyomorukat.

Felment a hegyre, elmélyült az övéivel.

Fiatal koromban nem tudtam mit kezdeni ezzel a résszel. Nem erről a világról szólt. Ha élni akarsz, egészen máshogy kell tenned. Ahogy jönnek az évek, tisztul a kép, hogy mi is az

élet lényege. Nem az erő, hanem az engedés – elfogadás.

Mennyi mindent kaptam, jót, kevésbé jót? El tudom fogadni, el tudom engedni?

November 8. – Évközi 32. vasárnap – Mk 12,38-44 – A kevesebb néha több

Az írástudók a néphez képest képzett, tanult emberek voltak, akiknek az volt a feladatuk, hogy az igazságot kutassák, és tudásukat megosszák az emberekkel, s ezzel Isten útjára vezessék őket.

Jézus arra mutat rá, hogy tudásunkkal ne kérkedjünk, ne tartsuk magunkat többre, és ne várjunk ezért tiszteletet és kiváltságokat. Tudásun-

kat is Istentől kaptuk, tehát senki ne gondolja magáról, hogy ő mindent tud, és mindenkinél, még Istennél is jobban tudja a dolgokat.

Az emberek véleményétől függök? Többre tartom magamat másoknál, és ezért különleges tiszteletet várok?

Akiknek több adatik, attól többet is várnak el. Vonatkozik ez a tudásra, de a pénzre is. Mindegyikből adni kell

másoknak, de önzetlenül, szeretetből, és nem a fölöslegből, vállveregető érzéssel! Aki a kevésből ad, de mindenét odaadja, az értékesebb Isten szemében, mint aki a sokból juttat egy kis morzsát.

A fölöslegeből adok? Időt, pénzt, tudást?

November 15. – Évközi 33. vasárnap – Mk 13,24-32 – Vigyázzunk az időnkre!

Milyen a mi időfogalmunk? Mennyiségi vagy minőségi?

Mindennek ideje van életünkben: a vidámságnak, a sírásnak, a felkelésnek, a lefekvésnek, a vetésnek, az aratásnak, a madarak költözésének, a hold felkeltének. Ha elérkezik az idő, semmi sem tudja megakadályozni az események bekövetkeztét.

Az idő felismerése, beosztása a mi kezünkben van. Legyen helye az

életünkben a megélt időnek. Ne engedjük, hogy csak sodorjanak bennünket az események, hanem felelősséggel bánjunk a számunkra kimért idővel, aminek része lehet a változás, a felismerés, a bűnbánat, az állhatatosság, a bátorság, a megtérés...

Isten is szán ránk időt, és elérkezik hozzánk a meghallgatásban, a kegyelemekben, az áldásban, a gyógyulásban...

Kinek van hatalma életünk fölött? Annak, akinek a kezében vagyunk, az fog magával ragadni. Figyeljünk életünk jelzéseire! Nyugalomban, békességben, harmóniában, szeretetben élünk?

Isten eljött hozzánk tegnap, Isten velünk van ma, Isten eljön hozzánk holnap, és egyszer majd eljön értünk. *Fontoljuk meg, hogyan élünk!*

November 22. – Krisztus király ünnepe – Jn 18,33-37 – Kitartás a végsőkig

Ez a történet Jézusnak a földi hatalommal való ütközését mutatja be. Itt már nemcsak kellemetlenségek érik, hanem valóságosan is megjelenik az állam, amely a számára veszélyes egyént akár ki is végzi. Márpedig akit királynak neveznek, és lázadást szíthat, arra ez a sors vár.

Ezzel Pilátus és Jézus is tisztában van, ennek ellenére nem szokványo-

san zajlik a kihallgatás. Pilátus ideges, szeretne túl lenni az egészen, hatalmával nem tud élni, nincs eszköze Jézus megfélemlítésére. Jézus nyugodt, ő irányítja a „beszélgetést”, kifejezi, hogy nincs fölötte földi hatalom, bár védtelennek és kiszolgáltatottak tűnhetne így, megkötözve. Az ő hatalmát nem az erőszak és a félelem tartja fenn. Jézus magabiztosságát csak

a letisztult cél és önzonosság biztosítja. Az ő országa nem e világból való.

Érdemes számot vetni, hogy ki az a személy vagy cél, akiért vagy amiért mindent megtennék? Vállaljuk-e minden körülmény között a hitünket, elveinket? Tudunk-e tanúságot tenni családban, közösségben, munkahelyen...? Látszik-e rajtunk, hogy kihez tartozunk? Jobb-e a világ általunk?

November 29. – Advent 1. vasárnapja – Lk 21,25-28.34-36 – Éberség minden időben!

Jézus mindannyiunk életébe eljön, jelen van. Számtalan példáját küldi, adja szeretetének. A világ jelei számunkra sokszor ijesztőek, félelmetesek, máskor üdítőek, biztatóak, bátorítóak. A kérdés az, meg tudjuk-e látni a jeleket, képesek vagyunk-e érzékelni, érezni, érteni az üzeneteket.

A bártortalan, meghunyászkodó, lapuló ember esélye minimális, az Emberfia követésére csak egyenes gerinccel, felemelt fejjel lehetünk képesek.

Jézus társul hív bennünket a megváltáshoz. Csak együtt, vele közösen tudunk változni, változtatni. Szükség van az akaratunkra, szándékunkra. Mindent adó Istenünktől a teljességet kapjuk, de csak velünk és általunk

kívánja ezt érvényre juttatni. Nagyszerű hivatás ez!

Szükséges, nélkülözhetetlen hozzá az éberség, mégpedig minden időben.

A virrasztás számomra az „élőnek lenni” tudati és cselekvésbeli állapotot jelenti. Önmagam elfogadását, a kérő és ajándékozó kezek megszorítását, a másokért élés szolgálatát, a mindennapokra rendelt feladatokban való helytállást. Felfelé tekinteni, bízva a küldetés nagyszerűségében, elbukva, de felállva, felfelé, önmagunkba és egymásra tekintve.

Engedjétek meg, hogy egy személyes példát idézzek meg! Édesanyámét, aki egy éve halt meg. Súlyos betegségében, majd haláltusájában örök példát

adott nekünk. A legnehezebb helyzetben is felfelé tekintett, legyőzve félelmeit, fájdalmait, olyan testi, biológiai „csodákat” produkálva, amelyek a szakemberek számára is érthetetlenek voltak. Önmagával és a Jóistennel való belső egysége, ébersége, amely betegségén is átsugárzott, számtalan ember megtérését eredményezte. Bár betegségének végkimenetele nyilvánvaló volt, számunkra mégis példa értékű, ahogyan ezt az utat bejárta. Másokért élése, átölelő, gondoskodó szeretete, mindennapi helytállása, lelkének isteni ereje a mi igazi örökségünk. Egyben felelősségünk is, hogy ne felejtsünk el felfelé nézni, egyenes gerinccel, soha nem szünő reménnyel. Mert még megváltásunk sem meg nélkülünk!